

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง
สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of an Integrated Local Learning Unit on
Creative Products from Bamboo, Career and Technology Learning
Substance, for Students of Primary Grade 6

สลิตา สังข์วิชัย *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ 2) สร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ 3) นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไปใช้และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น แบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 คน โรงเรียนบ้านทับขาง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 1 ชุด นักเรียน จำนวน 1 ชุด และ ผู้ปกครอง จำนวน 1 ชุด 2) สร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล จำนวน 2 คน และครูภูมิปัญญา จำนวน 3 คน

* มหบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ

และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งไพล อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ 3) การนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไปใช้ และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทับยาง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพราะนอกจากจะช่วยสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ พบว่าหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบ สอดคล้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ และการนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.58 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.14 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

Abstract

The objectives of this research were 1) to study basic data for the development of an integrated local learning unit on Creative Products from Bamboo, 2) to construct the said learning unit and determine its quality, 3) to implement the learning referred to and evaluate it. The development of the learning unit in question involved three steps. 1) To study basic data for the development of the said learning unit from these data

informants : one school administrator, 10 teachers, and 39 students of primary grade 6 of Ban Tup Yang School, Saba Yoi District, Songkhla Province, in the second term of the 2008 academic year, as well as 39 students' guardians. The research instruments were interview forms for basic data on the need for the development of the said learning unit, with one set for school administrator and teachers, one set for students and one set for students' guardians. 2) To construct the said learning unit and determine its quality : the research instruments were checked by three curriculum experts, two measurement experts, and three wisdom teachers, and tried out with 39 students of primary grade 6 of Ban Toong Phlai School, Saba Yoi District, Songkhla Province in the second term of the 2008 academic year. The research instruments consisted of the said learning unit, a plan of learning organization, a test of knowledge measurement, a form for measurement of work performance skill, and a questionnaire on the students' satisfaction with the learning by the said learning unit 3) To implement and evaluate the said learning unit : the population consisted of 39 students of primary grade 6 of Ban Tup Yang School, Saba Yoi District, Songkhla Province in the second term of the 2008 academic year ; the research instruments consisted of the said learning unit, a plan of learning organization, a test of knowledge measurement, a form for measurement of work performance skill, and a questionnaire on the students' satisfaction with the learning by the said learning unit

The research findings were as follows. The school administrator, the teachers, the students, and students' guardians agree the local wisdom would be promoted by implementing the said learning unit in the instruction by the school, for apart from its contribution to the transmission of local wisdom, it can also be applied to daily life. Regarding the construction of the said learning unit, it was found that this learning unit contained harmonious components suitable for application. Regarding the implementation and evaluation of the said learning unit, it was found that the students' learning achievement as regards knowledge was at a level of excellence with an average score of 86.58 per cent, that the students' learning achievement as regards work performance skill was at a level of excellence with an average score of 86.58 per cent,

and that the students' satisfaction with the said learning unit was at the highest level as a whole with a mean of 4.62.

คำสำคัญ

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ, หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ, สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

คำนำ

กรมวิชาการ (2544 : 4) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นหนึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ซึ่งมีการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา มุ่งพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์และสมดุล ทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทั้งด้านวิชาการ วิชางาน และวิชาชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พึ่งตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคุณภาพควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จาก การปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ มุ่งเน้นการสอนอย่างธรรมชาติให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีแนวคิดหลักว่า บุคคลเรียนรู้โดยโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ความสนใจ และแรงจูงใจภายในเป็นพื้นฐาน โดยความขัดแย้ง ทางปัญญาที่เกิดจากบุคคลจะเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการไตร่ตรองนำไปสู่โครงสร้างใหม่ทางปัญญา ซึ่งได้รับการตรวจสอบ ทั้งโดยตนเองและผู้อื่นว่าสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่อยู่ในกรอบของโครงสร้างนั้น และใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างโครงสร้างใหม่อื่นๆ ต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นศาสตร์ทางปัญญาหลากหลายที่เกิดจากการสะสมทางปัญญาของสังคมไทย ในการสร้างสรรค์แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันของคนไทย ตามสภาพท้องถิ่นและจรรโลงความรู้สึกแห่งความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (วารกรณ์ แก้วสีขาว, 2550 : 2) และปัจจุบันภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยได้ถูกละเลยไปมากจะเห็นได้จากสถานศึกษายังไม่นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้การจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง ก่อให้เกิดปัญหาผู้เรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ประชาชนขาดความผูกพันกับสถานศึกษาเพราะไม่มีส่วนร่วมในการอบรม สั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์สู่ผู้เรียน (นิจธิร สุขใส, 2538 : 1) ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรที่จะนำมากำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทย ในภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่บรรพบุรุษได้สั่งสม และถ่ายทอดกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำวงจรการบริหารแบบ PDCA มาใช้บริหาร ทำให้การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทับยาง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 39 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ คือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 1 ชุด นักเรียน จำนวน 1 ชุด และผู้ปกครอง จำนวน 1 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ตอน ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1 แจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วหาค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2. แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปในภาพรวมโดยการบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

ผู้เชี่ยวชาญ ในการสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 3 จำนวน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการทำบอทดักปลา การทำเบ็ดทง การทำรังไก่ และการทำที่เก็บผลไม้มือเสือ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดความรู้
4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ และหาค่าความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้
2. หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และองค์ประกอบของแผนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
3. หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20

4. หาคุณภาพของแบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

5. หาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วย หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ขั้นตอนที่ 3 การนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไป และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทับขาง อำเภอ สะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่
2. แบบทดสอบวัดความรู้
3. แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เตรียมนักเรียน ผู้สอน แผนการจัดการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์ งานไม้ไผ่ สถานที่จัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551
3. วัดทักษะการปฏิบัติงาน แล้วบันทึกผลในแบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน โดย คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนต้องมีค่าร้อยละ 70 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ของสำนัก วิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2547 : 13)
4. ทดสอบวัดความรู้เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยคะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนต้องมีค่าร้อยละ 70 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547 : 13)
5. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ จากแบบสอบถามความพึงพอใจของ

นักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแนวของไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2543 : 138)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ และแบบวัดทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนทั้งหมด แล้วเทียบกับเกณฑ์ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547 : 13)

2. หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแนวของ ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2543 : 138)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ พบว่า หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ มีประโยชน์ควรจะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำของใช้จากไม้ไผ่ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองยังต้องการให้นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูไฮลา มาหะมะ (2549 : 107- 108) ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สีละ พบว่า สีละมีความสำคัญจำเป็นจะต้องจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของสีละ และผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอน เรื่อง สีละ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่

ผลการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอยู่ที่ 1.00 และผลการประเมินความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เนื้อหาสาระที่บูรณาการเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน และเนื่องจากมีการปฏิบัติจริงต่อการเรียนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนั้นการวัดและประเมินผลประกอบด้วยด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติที่ออกแบบไว้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ หนูพรหม (2550 : 136) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง “ประเพณีทำบุญเดือนสิบ” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าจากการประเมินคุณภาพหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งไพล อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งได้แบบทดสอบวัดความรู้มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.32 – 0.79 สอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2541 : 182) ที่กล่าวว่า ค่าความยากง่าย (p) ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 จึงถือว่าใช้ได้ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.63 สอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2541 : 87) และมีค่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์โดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ 0.74 สอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2540 : 181 – 185) ที่กล่าวว่าค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงถือว่าใช้ได้แบบวัดทักษะการปฏิบัติงานมีค่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.82 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้มีค่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.90 ซึ่งจัดได้ว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีคุณภาพที่จะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3 การนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไปใช้และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้

การนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไปใช้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.58 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.14 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม และความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเนื่องจาก 1) ผู้วิจัยได้นำปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข และเป็นแนวทางในการใช้จริง 2) การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) เกิดจากการสร้างความรู้โดยนักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ นักเรียนได้มีโอกาสคิด ศึกษา ปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้(Constructivism) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการบอกเล่าจากครู และสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุรางค์ โค้วตระกูล (2541 : 210) ที่กล่าวถึงแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ว่า การเรียนรู้ นักเรียนจะต้องสร้างความรู้ขึ้นในใจเอง ครูเป็นแค่เพียงผู้ช่วย หรือเข้าใจในกระบวนการนี้ โดยหาวิธีการจัดข้อมูล ข่าวสารให้มีความหมายแก่นักเรียน หรือให้โอกาสนักเรียน ได้มีโอกาสค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กรมวิชาการ (2543 : 8) ที่ว่าการที่นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไม่ว่ากับครูหรือเพื่อน จะทำให้ความคิดของนักเรียนมั่นคงขึ้น กล่าวที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี 4) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนเป็นเนื้อหาที่เกิดจากความต้องการของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนสนใจ และเรียนรู้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารักษ์ สังสง (2551 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการและประเมินผลพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.91

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.44 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง “ความเบิกบานจากฝีมือ” อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองต้องการให้นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำของใช้จากไม้ไผ่ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ผลการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการเรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอยู่ที่ 1.00 และผลการประเมินความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ไปใช้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.58 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.14 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง สร้างสรรค์งานไม้ไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสัมภาษณ์ให้พร้อม และบอกวันเวลาในการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้ก่อนล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและประหยัดเวลา

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน โดยการยืดหยุ่นเวลาเรียนเพื่อให้ผลงานมีความประณีต สวยงาม และใช้งานได้

3. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียน ครูจึงต้องใจเย็น ใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรศึกษาถึงผลการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ในรายวิชาอื่น ๆ
3. ควรศึกษาถึงผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2547). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2543). เทคโนโลยีทางการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮาส์.

- ชูไสภา มาหะมะ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สัตละ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเจ็ยอ อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิจธอร สุขได้. (2538). การศึกษาเครื่องจักรสานไม้ไผ่ และหวาย อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา. ปรินญาศึลปศาสตรมหาบัณชึต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วราภรณ์ แก้วสีขาว. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชুবน้ำยงพารา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโบราณสถิต จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วราภรณ์ สังสง. (2551). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ความเบิกบานจากฝีมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยรัตน์ หนูพรหม. (2550). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ประเพณีทำบุญเดือนสิบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.